

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/550/2015
Identifikačné číslo spisu:	1711208743
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1711208743.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: P. I., bytom S., zastúpenej obchodnou spoločnosťou Legal Counsels s.r.o., so sídlom Tallerova 10, 811 02 Bratislava, IČO: 36 364 606, v mene ktorej koná JUDr. Gabriel Havrilla, konateľ a advokát, proti žalovanej: G. D., bytom T., zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s.r.o., so sídlom Nám. Ľ. Štúra 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 861 227, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Radomír Bžán, o určenie neplatnosti závetu, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5 C 194/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. októbra 2014 sp. zn. 2 Co 766/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. júla 2014 č. k. 5 C 194/2011-352 určil, že závet spísaný inou mechanickou formou, podpísaný poručiiteľkou D. T. (ďalej aj „poručiiteľka“), rod. P., nar. XX.XX.XXXX, zomrelou XX.X.XXXX, naposledy bytom N. dňa 9.10.2006, uložený na Notárskom úrade JUDr. Oľgy Folbovej so sídlom Špitálska 10, Bratislava pod sp. zn. N 273/2006, NCRza 4270/2006 dňa 9. októbra 2006 je absolútne neplatný. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 99,50 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 148,17 € do 3 dní po právoplatnosti. Súd prvej inštancie tak rozhodol opätovne po tom, čo Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. apríla 2014 sp. zn. 2 Co 167/2013 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 12. novembra 2012 č. k. 5 C 194/2011-237 z dôvodu nepreskúmateľnosti a zmätočnosti petítu rozsudku. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zo 7. júla 2014 č. k. 5 C 194/2011-352 uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že v osobe poručiiteľky sa jednalo o osobu, ktorá nemôže čítať alebo písať v dôsledku choroby zraku - makulárnej degenerácie sietnice oboch očí a glaukómu, závet sama nebola schopná prečítať a tento bol ňou podpísaný bez súčasnej prítomnosti troch svedkov úkonu, pričom niektorý zo svedkov alebo iná osoba v prítomnosti troch svedkov mala poručiiteľke závet prečítať a táto skutočnosť mala byť obsiahnutá v závete. Konštatoval, že v zmysle zákonného ustanovenia § 476c Občianskeho zákonníka, podľa ktorého allografný závet poručiiteľky

posudzoval, neboli splnené podmienky citovaného zákonného ustanovenia. Závet preto podľa súdu prvej inštancie nie je urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon, a preto je neplatný v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. októbra 2014 sp. zn. 2 Co 766/2014 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v sume 130,66 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil. V zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožnil s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobe žalobkyne vyhovel. Súd prvej inštancie podľa neho dospel k správne právnemu záveru, že poručiiteľka nemohla čítať ani písať, vzhľadom na to, že trpela závažným ochorením zraku v čase spisania závetu a v konaní pred súdom prvej inštancie bolo jednoznačne preukázané, že poručiiteľka svoju poslednú vôľu neprejavila pred tromi súčasne prítomnými svedkami, nebola predčítateľom poručiiteľke nahlas prečítaná a ani, že jej posledná vôľa bola všetkými tromi súčasne prítomnými svedkami podpísaná. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne vyhodnotil aj výpovede v konaní vypočutých svedkýň, ktoré boli zároveň svedkyňami pri spisovaní závetu, ako nedôveryhodné. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej, že nakoľko otázka určenia neplatnosti závetu je otázkou predbežnej povahy, nie je spôsobilou byť samostatným predmetom sporového konania v zmysle § 175k ods. 2 O.s.p., keďže rozhodnutím podľa citovaného ustanovenia možno uložiť aj podanie návrhu na určenie platnosti, či neplatnosti závetu, pretože určenie, či závet je, alebo nie je platný, je súčasne určením existencie, či neexistencie tohto závetu a teda jedným z predpokladov pre posúdenie, či určitá osoba je alebo nie je dedičom poručiiteľa. Uviedol, že vyriešenie tejto predbežnej otázky sa vždy dotýka spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve a toto konanie môže splniť svoj účel len vtedy, ak môže byť takáto otázka vyriešená rozsudkom, ktorého výrok by bol záväzný pre všetkých účastníkov prebiehajúceho konania o dedičstve.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalovaná podala dovolanie z dôvodu, že jej bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), čím bol naplnený dôvod znátočnosti rozhodnutia. Odvolací súd podľa nej nedostatočne odôvodnil rozsudok, nezaoberal sa jej argumentmi o tom, že poručiiteľka bola schopná samostatne čítať, otázkou právneho posúdenia veci, nesprávne formulovaným žalobným petítom a zmeškaním prekluzívnej lehoty. Rozsudok odvolacieho súdu je podľa nej arbitrárny, prekvapivý a nepredvídateľný. V dovolaní ďalej namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nakoľko odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) nedostatočne zistil skutkový stav, na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nevykonal dôkazy navrhnuté žalovanou, napriek tomu, že by prispeli k objasneniu skutkového stavu posudzovanej veci. Žalovaná je toho názoru, že poručiiteľka mohla text závetu sama prečítať, z vykonaného dokazovania nevyplynulo, že nemohla čítať. Naopak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že závet po spísaní sama prečítala a vyjadrila s ním súhlas, čo malo podľa nej vyplynúť z výsluchu svedkýň, ako aj z toho, že poručiiteľka udelila notárke na zastupovanie v dedičskom konaní plnú moc dva mesiace predtým. Žalovaná namieta aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nakoľko odvolací súd nesprávne právne posúdil nesprávnu formuláciu žalobného petitu a zmeškanie prekluzívnej lehoty na podanie žaloby. Podľa nej žalobkyňa nepodala správnu žalobu o určenie, že žalobkyňa je dedičkou po poručiiteľke, resp. že žalovaná nie je dedičkou po poručiiteľke, ale nesprávnu žalobu o určenie neplatnosti závetu. Žalovaná je toho názoru, že otázka platnosti/neplatnosti je len predbežnou otázkou a nie je spôsobilá byť samostatným predmetom konania, ako aj to, že žalobkyňa nepodala správne sformulovaná žalobu v stanovenej hmotnoprávnej prekluzívnej lehote 30 dní a tak jej právo zaniklo. Žalovaná má za to, že sa odvolací súd odchýlil ohľadom právneho posúdenia otázky formulácie žalobného petitu v zmysle § 175k ods. 2 O.s.p. od ustálenej rozhodovacej praxe súdov. Žalovaná zároveň žiadala odložiť vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 243 O.s.p.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žiada dovolanie zamietnuť a zaviazat' žalovanú nahradiť jej trovy dovolacieho konania.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaniím) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 419 a nasl. C.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

8. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 C.s.p. stručne uvádza, že vzhľadom na to, že dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený a nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v ustanoveniach § 238 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 Zb. (ďalej len „O.s.p.“) účinného do 30. júna 2016, bolo by dovolanie prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo malo niektorú z väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ uvedeného poriadku. Takú vadu konania ale odvolací súd nezistil.

9. Pokiaľ žalovaná namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

11. Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

12. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1

O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade. Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 266/2009).

13. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu už dávnejšie (viď R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

14. K námietkam žalovanej týkajúcich sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (nepreskúmateľnosť), treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 ods. 1 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý možno uplatniť v dovolaní, ale len pokiaľ je procesne prípustné. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

15. V danom prípade dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval dovolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah dovolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 2 O.s.p. Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. S tvrdením žalovanej, že s jej argumentmi s odvolací súd vôbec nezaoberal, najmä otázkou právneho posúdenia veci, ktoré spočívalo v tom, že žalobný petit mal byť žalobkyňou nesprávne formulovaný a tým pádom mala byť podľa názoru žalovanej zmeškaná prekluzívna lehota na podanie

žaloby, nie je možné sa stotožniť, nakoľko odvolací súd sa s danou otázkou v napadnutom rozhodnutí (na str. 11 rozsudku) vysporiadal, a to riadne aj s poukazom na obsah spisu a jednotlivé dôkazy, na základe ktorých dospel k svojmu záveru.

17. Dovolací súd poznamenáva, že nemožno rozhodnutie odvolacieho súdu považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06). Táto námietka žalovanej je preto nedôvodná.

18. Dovolacia námietka o porušení princípu právnej istoty odvolacím súdom odklonením sa od vlastnej rozhodovacej praxe, nie je opodstatnená. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze IV. ÚS 481/2011-19 uvádza, že „dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu a nie ojedinelé rozhodnutie súdu.“ Žalovaná neuviedla, v akých rozhodnutiach sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý uvádza v dovolaní, sa týka inej veci a je pre konanie irelevantný. Najvyšší súd uvádza, že pokiaľ by aj nastala situácia, v ktorej majú dva senáty odvolacieho súdu na riešenie istej právnej otázky rozdielny názor, neznamená to, že by v danom prípade porušili princíp právnej istoty a z neho prameniacu možnosť účastníka predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Rozhodnutie iného senátu odvolacieho súdu nie je ustálenou súdnou praxou a ani nie je právne záväzné pre iný senát odvolacieho súdu. Navyše za prekvapujúce je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietať správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane - súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch.

19. Žalovaná má za to, že sa odvolací súd odchýlil ohľadom právneho posúdenia otázky formulácie žalobného petitu v zmysle ustanovenia § 175k ods. 2 O.s.p. o rozhodovacej praxe. Dovolací súd k uvedenému poukazuje na skutočnosť, že sa od rozhodovacej praxe neodchýlil, viď rozhodnutie najvyššieho súdu z 28. februára 2012 sp. zn. 2 Cdo 26/2011 uverejnenom v Zbierke stanovísk NS a súdov S R 3/2013, kde konštatoval: „žalobca spochybnil skutkové okolnosti významné z hľadiska platnosti závetu poručiťelky tvrdiac, že Š. H. závet nepodpísala, bola nevidiaca, nepočujúca a pre zriadenie závetu boli nepostačujúce podpisy dvoch svedkov. Zo zápisnice o pojednávaní spísanej vo veci dedičstva po Š. H. vyplýva, že súd sa nepokúsil spor o dedičské právo medzi dedičom zo zákona a dedičom zo závetu vyriešiť dohodou a ani žalobcu neodkázal, aby uplatnil svoje právo na súde žalobou. Súd v rozpore s ustanovením § 175k ods. 2 O.s.p., spornú skutkovú otázku vyriešil sám a bez ďalšieho pokračoval v konaní iba so závetným dedičom. V dôsledku toho okruh dedičov nebol v dedičskom konaní vyriešený zákonu zodpovedajúcim spôsobom. Keďže žalobca zo skutkových dôvodov spochybnil závet ako dedičský titul svedčiaci v prospech dedičských práv žalovaného, mal súd v zmysle zákona určiť žalobcovi lehotu na podanie žaloby o neplatnosť závetu na súde.“ Podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. septembra 2009, sp. zn. 2 Cdo 108/2008: „Žaloba podaná v zmysle § 175k ods. 2 O.s.p. nie je určovacou žalobou v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. ale je žalobou na určenie právnej skutočnosti, u ktorej naliehavý právny záujem vyplýva z právneho predpisu. Takáto žaloba preto nemôže byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, avšak iba v tom prípade ak vo veci bol namieste postup podľa citovaného ustanovenia.“ Najvyšší súd sa v rozhodnutí z 13. mája 2014 sp. zn. 3 Cdo 162/2013 stotožnil s názorom odvolacieho súdu, kedy notárka postupovala správne, keď vec predložila súdu pre spornú skutočnosť podľa § 175k ods. 2 O.s.p.

20. Žalovaná v dovolaní namieta aj skutočnosť, že v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. „Iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). I keby teda v preskúmvanej veci došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladalo by to prípustnosť dovolania žalovanej.

21. Žalovaná zastáva názor, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

22. Dovolací súd prihliada na procesné vady konania vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p. bez ohľadu na to, či boli alebo neboli v dovolaní namietané. Najvyšší súd po oboznámení sa s obsahom spisu zistil, že vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovanej (č. l. 422 spisu), nebolo žalovanej doručené. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyhlásil 14. novembra 2010 rozsudok vo veci Holub proti Českej republike, ktorým za neprijateľnú označil sťažnosť odôvodňovanú tým, že ústavná sťažnosť Ladislava Holuba bola odmietnutá bez toho, aby mu bola v konaní o nej vytvorená náležitá možnosť oboznámiť sa s vyjadreniami ostatných účastníkov predmetného konania. ESLP t u aplikoval nové kritérium prijateľnosti, v zmysle ktorého vyhlási za neprijateľnú každú individuálnu sťažnosť, pokiaľ sa domnieva, že sťažovateľ neutrpel podstatnú ujmu. ESLP vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel ESLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

23. Žalovaná je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Podľa § 18 ods. 1 veta prvá zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ustanovenie § 18 ods. 2 veta prvá tohto zákona ukladá advokátovi povinnosť pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Možno preto predpokladať, že advokát v dovolaní opisuje všetky nesprávnosti procesného postupu súdov (majúce podľa jeho právneho názoru potenciál privodiť pre dovolateľa priaznivé rozhodnutie) s vysvetlením, k akej ujme viedli, resp. že podáva plný výpočet dôvodov, so zreteľom na ktoré by mal dovolací súd rozhodnúť v zmysle „petitu“ dovolania. I keď ustanovenie § 242 ods. 2 veta druhá O.s.p. ukladá dovolaciemu súdu, aby na procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. prihliadol bez ohľadu na to, či v dovolaní boli alebo neboli uplatnené, predsa len - a osobitne v prípade namietaného odňatia možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) - treba mať na zreteli, že pri vyhodnocovaní dopadov procesných nesprávností, ktoré vyšli najavo v priebehu odvolacieho konania, nie je obsah dovolania bezvýznamný. Ide o to, že slovo „neprihliada“ vyjadruje objektívnu stránku prístupu dovolacieho súdu k procesným vadám odvolacieho konania, obsah dovolania ale

sprístupňuje dovolaciemu súdu dovolateľov subjektívny pohľad na správnosť postupu súdov a vysvetľuje, či a v akom rozsahu dovolateľ sám vníma niektorý aspekt postupu súdu ako okolnosť zakladajúcu ujmu na jeho procesných oprávneniach. Dovolanie, jeho obsah a v ňom zvolené formulácie a uvedené argumenty sú podkladom, na ktorom dovolací súd posudzuje, či procesnú vadu konania, ktorá vyšla v dovolacom konaní najavo, dovolateľ vôbec vníma ako ujmu na svojich právach účastníka občianskeho súdneho konania. Občiansky súdny poriadok dovolaciemu súdu neukladá, aby dovolateľovi ako ujmu „nanucoval“ to, čo dovolateľ sám za ujmu neoznačil. Ak ani s odstupom času (v prebiehajúcom dovolacom konaní) dovolateľ s úmyslom dosiahnuť pre neho priaznivejšie rozhodnutie nepoukazuje na určitý procesný postup súdu a neoznačuje ho za negatívnu okolnosť procedúry prejednávania jeho veci spôsobujúcu mu ujmu na jeho právach, je dôvodný predpoklad, že dovolateľ tento postup súdu nepovažuje za významný.

24. Povinnosť prihliadať na určitú procesnú vadu konania ešte neznamená, že dovolací súd musí vždy, bez zreteľa na individuálne okolnosti, priznať takejto vade relevanciu najvyššieho stupňa vedúcu až k záveru o potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie. Žalovaná mala v dovolacom konaní vytvorenú procesnú možnosť poukázať aj na to, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalobkyne k jej odvolaniu, a vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré zastáva názor, že jej tým súd spôsobil podstatnú ujmu na jej procesných právach. Žalovaná v dovolaní ani len nespomenula takúto ujmu. Ak protistrana doručila súdu také vyjadrenie k odvolaniu, ktoré bolo formulované ako o skutková a právna argumentácia, súd ale jej vyjadrenie nezaslal na vedomie odvolateľovi, ide v zmysle toho, čo vyplýva z rozsudku ESLP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, o procesnú nesprávnosť zasahujúcu do práva na spravodlivý súdny proces. Avšak skutočnosť, že žalovaná na túto nesprávnosť vo svojom dovolaní ani len popisne nepoukázala (i keď bola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom), vedie dovolací súd k záveru, že žalovaná túto nesprávnosť a jej procesné dôsledky vôbec nevníma ako ujmu (a už v nijakom prípade ako podstatnú ujmu) na svojich procesných právach (k tomu viď už spomenutý rozsudok ESLP vo veci Holub proti Českej republike).

25. Predmetné vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovanej (č. 1. 422 spisu) je navyše len zhrnutím skutkového stavu, kde žalobkyňa neuvádza novú skutkovú a právnu argumentáciu, iba konštatuje nepravdivosť argumentácie žalovanej v odvolaní a správne právne posúdenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozhodnutí. V okolnostiach preskúmvanej veci dospel preto dovolací súd k záveru, že i keď žalovanej nebolo doručené vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovanej, nemalo to za následok odňatie možnosti žalovanej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

26. Vzhľadom na to, že prípustnosť v danej veci podaného dovolania nevyplyva z ustanovenia § 238 O.s.p., neprekázala sa opodstatnenosť argumentácie v dovolaní o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.